

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 3.

Gabonánk értéke.

Gabonakiviteli állam lévén, gabonánk értékét a bevitelre szoruló államokban felmerülő gabonaszükségletek mennyisége határozza meg. Ez az egyik tényező, mely értékesítési viszonyainkat befolyásolja. A másik a nagyobb ekszport államok kiviteli képessége, mely a mi kivitelünkkel versenyez.

Hogy tehát gabonánk értékét meghatározhassuk, tudnunk kell a bevitelre szoruló államok szükségletét, tudnunk kell másodsorban mit és mennyit nélkülözhetünk mi termésünkben a kivitel fedezésére és tudnunk kell, hogy a velünk versenyző gabonakiviteli államok az 1898-99-iki kampany alatt mennyit ekszportálhatnak.

Mindezekre tájékozást nyújt a földmívelésügyi miniszternek a napokban a világ gabonaterméséről közzétett hivatalos jelentése.

A bevitelre utalt államok közül, melyek tőlünk fedezik nagyobb-kisebb részben szükségletüket, természetesen első sorban érdemel említést a mi szomszédunk Ausztria. Ausztriában nemcsak a készletek igen csekélyek, hanem a megromlott terméskilátások következtében a folyó 1898-99. évben több búzát és búzalisztet fog importálni, mint a múlt évben. Ausztriában a folyó gazdasági esztendőben a buzáhiány mérsékelt számítás mellett is 13-14 millió métermázsa, a rozshiány 3-4 millió métermázsa. —

Ausztria tehát egymagában is teljesen képes felszivni gabonafeleslegünket. Igaz, hogy Ausztriát felkeresik gabonájukkal Oroszország, Románia s Amerika is, csak hogy ezekkel szemben előnyben vagyunk nemcsak a vámközösség szempontjából, hanem első sorban gabonánk tul-kimagasló minőségét tekintve.

A Németbirodalom gabonaszükségletét ugyan nagyjából Oroszország és Amerika szokta fődözni. Tekintve azonban, hogy a hiány a múlt évinél jelentékenyebb lesz, kilátás van rá, hogy a mi kivitelünknek is szerep jut a német piacok ellátásában. Két körülményről kell itt említést tennünk. Az egyik a Dingley-bill, melynek hatása alatt a német birodalmi kormány előbb-utóbb kénytelen lesz vámpolitikai tekintetben szigorubb intézkedéseket foganatosítani az amerikai import ellenében; a másik a Németország és Oroszország között kitört vámkonfliktus, mely az orosz származású áruk és állatoknak a közegészség követelményeibe ütköző voltánál fogva a német kormányt arra fogja utalni, hogy az orosz gabonának adott tariffa-kezdményeket egyszerűen beszüntesse. Ez a két körülmény az ekszportörököt arra fogja bírni, hogy a német piacokra nagyobb gondot fordítsanak.

Franciaország és Angolország liszt-szükségletéről a folyó gazdasági esztendőben nincsenek pontos adataink, nem is tudhatjuk, hogy annak kielégítésében mely szerep jut ekszport malmainknak. Svájc-ról azonban biztosan tudjuk, hogy a gabonatermelés állandó csökkenése követ-

kezében, a beviteli szükséglet is folyton fokozódik.

Mindehhez hozzávéve a gabonabevitelre szoruló többi európai államokat, arra a következtetésre jutunk, hogy a hiány azokban az országokban, melyeknek fedezet nyújtásában nekünk is részünk van, meghaladja a tavalyi hiányt.

Az értékesítési viszonyok elbírálásában tudnunk kell, hogy mennyit nélkülözhetünk mi saját termésünkben. A hivatalos jelentés buza-termésünket 35.8 millió mmázsára becsüli, szemben a tavalyi 26.2 millió mmázsával. A rozstermés csak 1.3 millió mmázsával haladja meg a tavalyi termést. Tehát az ekszport által abszorbeálható felesleg a főkenyér magvakban összesen nem tesz ki annyit, mint a mennyit Ausztria fogyasztása képes felvenni. Ez a felesleg azonban csak akkor lesz mozgósítható szolid alapon, ha kukoricza és burgonyatermésünk sikerülni fog. Amire kevés a kilátás — legalább a kukoriczatermésre nézve — az állandóan kedvezőtlen száraz időjárás miatt. A rossz kukoriczatermés fokozza a kenyérmagvak értékét.

Oroszországról is mindössze annyit tudunk, hogy az orosz birodalom export-képessége nem fog a múlt évi mögött visszamaradni. Ez ugyan nem sokat jelent, tekintve a múlt évi inséges esztendőt, mely az orosz kormányt nagymérvű segélyakcióra szólította s a gabonakiviteli tilalom megfontolására is készítette. Még megjegyzendő, hogy a statisztikai adatok megjelenése után Oroszországot súlyos csapások érték, melyek

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Virágok között láttam.

Irtá: Kiss Rezső.

I.

A Nyírség andalító rónáján a nagyállai mezőkön, mikor a vad virágok dandárjukban állottak lábom, mikor olyan volt az egész táj, mint egy rózsás, virágos kert, — mikor az idyllikus nyár birodalma számította a csai, változó tavaszt, — akkor láttam Bételeki Margitot először.

Jatsz kedvvel járkált a mezőn, a boldogság tüze égett szívében. Menyasszony volt. — A gazdag Gencsi András volt a jegyese. A szerelem kötötte össze szíveiket és így nagyobb boldogságot képzelni sem lehetett, kivált ha hozzá vesszük azt, hogy a földi javaknak úgy a menyasszony, mint a vőlegény olyan nagy mértékben voltak osztályosai, hogy évi jövedelmük felül haladta a 12000 forintot.

Szép is volt Margit, mint az Istennek legszébb angyala, lelke szelid, tiszta.

Az esküvő előtt való napon is kint a mezőn, az ezer féle tarkáló virág között lépkedett s hol innen, hol onnan szakított — egy virágot.

Nászkoszoruját kötötte a vadvirágokból.

II.

Eltelt vagy három év. Ismét otthon voltam az én édes szülőföldemen.

Ismét nyár volt. Szerettem kint bolyongani a természet nagy templomában.

Egy nap amint bolyongásomból haza felé vitt az utam, a temető előtt jöttem el. Egy nagy új siremlék, tetején hatalmas fehér márvány kereszttel tünt fel szemem előtt, mely ott állott alig pár lépésre az uttól, a temető ajtó mellett.

Kíváncsi voltam megtudni, hogy ki alusza örök álmait azon új sir alatt, bementem tehát a sirhoz, mely szép cserjékkel és sokszínű virágokkal volt körül ültetve.

Egy nő térdelt ott. Talpig gyászban volt. Imádkozott és kisirt szemekkel koszorút kötött a sirhant körül nőtt virágokból.

Megismertem őt. Margit volt. A sir keresztén nagy aranyos betűkkel volt felírva:

ITT NYUGSZIK GENCSI ANDRÁS.

Margit nagyon össze volt törve, a bánat és a fájdalom barázdákat szántottak arczára, melynek rózsaszíne eltűnt s helyét a sápadtság foglalta el.

Mint később megtudtam, férje párbajt vívott s az akkor szenvedett sérelmeiben halt meg.

Másodszor is virágok között láttam tehát Margitot, de ekkor már gyászkoszorút kötött.

III.

Hűs őszi szél lengett a táj fölött, — a madár dal elmúlt, a fák hullasztották lombjaikat.

A természet baldoklott.

Már hetek óta kint voltam tanyákon s így nem tudtam, hogy mi hír van városunkban. Nagy hír, szomorú hír járt pedig ott szájról, szájra.

Egy nap, hogy bementem a városba, akkor tudtam meg. A Gencsi kastély felé tolt a nép: urak, parasztok. Az okát nem tudtam, sem meg nem kérdeztem senkitől, hanem magam is arra felé irányítam lépteimet.

Beértem az udvarra. Gyász lepellel volt beborítva a kapu, a ház fala . . . minden.

Halott volt a házban.

Margit feküdt a ravatalon körül rakva virágokkal.

A két kis árva gyermek könnyűje áztatta kezét, arcát. — A férje utáni bánat vitte a sirba.

Ekkor láttam Margitot harmadszor s ekkor is virágok között.

Vasárnap.

Németből: Niedermanné Geher Hedvig.

Ünnepi csönd uralkodik. A parkban madarak csiripelnek s a falusi templom harangjának utolsó kongása lassu, méltóságteljes rezgéssel hallgat el. Az urasági lak előtt elterülő tágas mezőn tova repül a szellő s felszivja a nyers föld illatát.

A kert ajtón áll Emi és Dóra. Nagynehezen felmászta az alsó keresztvasra s a vasrácsba kapaszkodva néznek komoly szemekkel az országuton haladó »nagyok« után, kik a

több kormányzóságban teljesen tönkretették a termést.

Sulyosan esik ugyan a latba az *Egyesült Államok* kedvező buzatermése, mely 40, sőt 90 millió bus-hellel haladna meg a múlt évi termést. Csakhogy itt is több körülmény veendő figyelembe. Először 50 millió bus-hel nem olyan mennyiség, melyet a statisztika kénye-kedve szerint beilleszthet a számításba, vagy elhagyhat. Itt vagyunk tehát az amerikai termésstatisztika megbízhatatlanságánál. Másodszor az Egyesült-Államokban ez a mennyiségben kedvező buzatermés csak azért volt elérhető, mivel a magas buzaárak az amerikai gazdákat a buzatermelés forszírozására ösztönözték, ez maga után vonja az azelőtt annyira favorizált kukoriczatermelést.

Figyelembe veendő továbbá az a körülmény is, hogy a korán arató export-államok termés feleslegét teljesen felemészítette a múlt gazdasági év második fele, ami értékelkedést jelent az ezután mozgósítandó gabona-mennyiségre. Mindebből pedig az következik, hogy az ideai termés a folyó gazdasági évre nem elegendő.

S mit szól mindezekhez a börze? Készáruban a raktárak mindenütt gyengék, de azért a készáru üzlet lanyha. A fogyasztás tartózkodó. A kivitelre dolgozó malmok a szerb buza iránt érdeklődnek és a magyar buza eladatlanul hever a waggonokban, dacára, hogy az eladók is tartózkodóak. Csakis a határidő üzletben ártató az irányzat. Azonban ez is csak onnét ered, mivel a spekuláció oly alacsonyra nyomta a szeptemberi búzát, hogy alacsonyabbra már nem lehet. Mert csak nem bolondult meg a spekuláció, hogy a gazda zsebét tömje, mikor ugyanazt a sajátjával teheti. Ilyen jó bolond csak egy volt, az amerikai Leiter. De ennek az eljárásában meg volt az a realitás, hogy tényleg nem termelt semmi, s ő erre spekulált. De amit a mi börzénk produkálnak, az valóságos rablás, mikor ki-

tűnő terméseredményekre spekulál gyenge közép terméssel szemben. Mindenki, kereskedő és iparos kihasználhatja a konjunkturákat, csak a gazda nem, az a spekuláció marakodásának van kiszolgáltatva. Ujból és ujból sürgetjük a határidő üzlet s az azon alapuló differenciális játék eltörlését s a gabonatőzsde szigorú ellenőrzését.

Az értékesítés tekintetében pedig a gazdáknak azt a jó tanácsot adjuk, hogy eladásaikkal tartózkodók legyenek.

Kirschaneck Ödön.

A sertésvásár áthelyezése.

Tekintetes Szerkesztő ur! Tisztelettel kérem sziveskedjék alábbi soraimnak becses lapjában helyt adni, sőt eszmecsere folytatása céljából kegyeskedjék a netán jelen soraimra beadandó választ is felveenni, hogy ezen ügy minél szélesebb körben megvitatva, nagyfóntosságánál fogva — mely nem csupán városunkra, de a vidék állattenyésztőire is különösen érdekel bir — tisztán, minden oldalról megvilágítva álljon a nagy közönség előtt.

Városunkban a vásárok sikeres megtartása a vidék pártolásától van függővé téve, a vidék lakossága pedig már nincs feltétlenül arra utalva, hogy eladásra szánt jószágait és cikkeket városunkba hozza, mert tudvalevőleg mindenfelől körül vagyunk véve vásártartó helyekkel.

A tapasztalat szomorúan igazolja, hogy városunkat, illetve vásárainkat és heti piacunkat nagyon és mind jobban hanyagolja a vidék lakossága. Könnyű volna ennek okaira rámutatni, de ez alkalommal elegendőnek tartom kizárólag az aktualis tárgy mellett maradni.

Első fontos kérdés az, vajon a baromvásártér felállítására melyik a jobban megfelelő hely: a Kommandáns-rét vagy a jelenlegi ily célra használt hely?

Ezt a kérdést — szerintem — első sorban az állattenyésztők vannak hivatva eldönteni. Mert eltekintve attól, hogy élő állatok egyéb vásári cikkeivel egy és ugyanazon téren fel nem állíthatók eladásra — az e körülmény-

ből a holt cikkek árusítóira tényleg háramló károk nem igazolhatják azt, hogy most említették hivatva lehetnének a barom-vásártér felállításának czélszerű vagy czélszerűtlenségét elbírálni, annál is inkább, mert nekik távoli fogalmuk sincs arról, hogy az élő állatok vásárra ki- és felállítására minő és mennyi nehézségekkel jár.

Második kérdés az, hogy a barom-vásártér helyétől teljesen eltekintve szükséges-e a Körös folyón egy harmadik híd felállítása?

Vessünk egy tekintetet a vasuti állomástól vezető útra, vizsgáljuk meg az ennek folytatását képező »országut« utczát és végre előtünk áll a felső keskeny méretű vas-híd, amelyen két szalmával megrakott szekér egymás mellett el nem mehet. Idézzük vissza emlékünke a sertés-vész előtti állapotot, mikor a nyájak a most leirt útvonalon egymást érve felhajtattak. Jusson eszünkbe, mily óriási nehézségekkel, mily temérdek kinnal sikerült a Sárret, Érmellék, Hajdumegye egy része és a Szilágyságból ide terelt jószág felhajtása.

Mindezeket figyelembe véve, nem lehet számításán kívül hagyni a már embrióban lévő »villany-vasut« tervét, amely szintén ez útvonalon vonuland végig. Mi történik ez esetben? Erre a kérdésre már nem csak az állattenyésztők, de a más fajta cikkek kereskedői is felelhetnek.

Harmadik kérdés az: alkalmas-e a Kommandáns-rét baromvásár elhelyezésére?

Egészségügyi szempontból e kérdést nem bonczolom, vannak erre hivatott egyének, csupán annyi megjegyzést vagyok kénytelen tenni, hogy technikai eszközök felállítására sem válik szükségessé annak a constatálására, hogy az a Kommandáns-rét egy völgy katlanban fekszik, egyik oldalán domb emelkedik, másik oldalán pedig a város szegélyzi, a minden felől ide vonuló vizek itt meggyűlnek, száraz nyári időben elposványosodnak s alkalmas eszközökkel szolgálnak a ragályos betegségek előidézésére.

A Kommandáns-rét baromvásártér céljaira való átalakításánál anyagi oldalát tekintve sem mutatkozik előnyösnek, mert a talaj oly laza, hogy annak planirozása egy esős év alatt köny-

templomba sietnek. Az ut olyan rövid, hogy a legjobb akarat mellett sem érdemes a szűrkéket befogni.

Ott mennek mindnyájan együtt — az apuska szép selyem czilinderben, melyet Dóra bámuiva czirógatott meg. Emmi ellenben kiállhatatlannak találta azt. A mama a szép világosszürke ruhájában, melynek selyem bélése mindig zörög és suhog, mint a száraz falevelek. Azután livérök Dezső, a ki a szünidőre oly rendkívül hosszú lábakkal s oly idegenül hangzó mély bassus hanggal jött haza. És mademoiselle Amélie, a kis francia leány — kitől francziául kell Emmek és Dórának tanulni, — esinos karton ruha van rajta s övében egy félig kinyitott La-france-rózsa, lábán pedig keskeny lakezipőcske. Ernő bácsi, — ki mellette meg — mindig csak ezeket a kis cipőket nézi.

— Te, Ernő bácsit már nem szeretem annyira mint eddig, most soha sem játszik velünk bujósokát mint azelőtt.

— De játszik, — mondá a kis Dóra — a multkor este, mikor a mademoiselle is velünk volt, akkor Ernő bácsi is játszott.

— És olyan nagy bajusza lett és mindig dohány szagu mint az apuska. És örökké a nagyok mellett ül.

Egy pillanatig mindketten hallgattak. Az orgona ünnepélyes hangja s a hívők buzgó éneke hangzik hozzájuk. Mindenütt ünnepi csönd uralkodik. A napsugár megaranyozza a parkot övező vasrácsot. S a labdarózsa halványzöld levelei körül két fehér lepke röpdes.

A tágas ebédlőben, melynek falai zöldes kék gobelinnel vannak bevonva s a kredenczen

ezüst edények fénylenek, most végződött az ebéd. Emmi és Dóra az ünnep tiszteletére kétszer kapott vanília fagyaltot s a mama pezsgős peharából is szabad volt inniok egy kicsit. Most a verandán ülnek, a kávé asztal körül: A mama kényelmesen hintázik bambusz-hinta székében. S a teás üst alatt kékes lánggal ég a spiritusz.

— Hol marad Amélie kisasszony? kérdi a mama, elfeledi ma egészen, hogy a kávé ő szokta kiosztani. Menjetelek csak gyorsan gyermekek és keressétek meg a mademvisellet. S hozzátok le egyuttal kötényeiteket is ha játszani akartok aztán.

A két kis lány gyorsan szalad fel a lépcsőn. De fele uton már elibök jön a keresett — egészen ki volt pirulva, szeméi élénken ragyogtak s egy pár hajtincset igyekezett halántékáról kisimítani.

— Mad-moiselle — mademoiselle — a mama hivatja.

A szép kis francia leány még jobban elpirult.

— Megyek már!

Emi és Dóra felértek a felső lépcsőre.

— Itt szivarozott valaki, jegyzi meg az idősebb, erősen szagolgatva orrocskájával.

— Ni — itt szivarhamu fekszik. Ugyan ki lehetett itt?

A kis halom szürke hamu mellett egy félig eltaposott La-france-rózsa feküdt. Dóra fel akarta emelni.

— Hagyd ott Dóra, mondá Emi, menjünk gyorsan a kötényünkért, hogy aztán a kertbe mehessünk.

Este van. Emi és Dóra egész délután a

parkban játszott s most egészen kifáradva a szobába a karnak menni, hogy a mamának jó éjszaka kívánjanak. Dóra már szét akarja huzni az ajtó függőnyeit, de Emi visszatartja sujjait ajkára téve csöndre inti kis hugát.

Bentről hangok hallatszanak.

— Hagyd csak hallanom először, ki van ott benn, sugja Emi — tudod, hogy a mama nem szereti ha vendégei vannak és mi alkalmatlanokunk. Hátha a tanácsos van itt, vagy Pista bácsi.

Dóra fejével bólint. Bentről a mama hangja hallatszik, mint mindig, úgy most is lassan beszél, csak egyes szavakat ideges, ingerült hangsúlyozással ejt ki.

— Édes Ernőm, nekem elég tapasztalatom van ahhoz, hogy ilyesmit ignoráljak a meddig csak lehet. De így, direkt az én szemem előtt flirtelni még sem járja. Már csak a gyermekek miatt sem engedhetem ezt. Te fiatal hadnagyok persze egész más szemmel nézitek a dolgot.

— De édes Mariskám.

Az Ernő bácsi hangja kissé rekedt, éppen nem oly friss és csengő, mint máskor.

— Én megengedem, hogy csinos kis lány Amélie, elég kokett és »rafinirt«.

— Nem, ami azt illeti Mariska . . . biztosítlak . . .

Emi és Dóra összenéztek, pillantásaik féltős, bizonytalan volt. Nagyon keveset értettek az egészből, azonban mégis eleget, hogy megértésék, hogy ez a beszéd nem az ő fülöknek való.

— Csak jöjj aludni, — mondá Emi — a mama később utánunk fog jönni.

nyen el nyel 100.000 frt értékű kavicsot, 10 év alatt bele kell tönni tízszer annyit a nélkül, hogy azon némileg is segítve lenne; hiszen vannak nekünk feles számban oly utcáink, amelyek 20 év óta folyton kavicsoltatnak s ennek dacára egy-két napi őszi eső után felülkerekedik a sár, teljesen járhatatlanná téve ezen utcákat.

Negyedik kérdés az, vajjon a Kommandáns-rét baromvásárterül való felhasználása mily befolyással lenne az ipar és kereskedelem fellendülésére?

Vannak a kik ettől várják az ipar és kereskedelem fejlődését; megvallom nem vagyok egy nézetben az illetőkkel e tekintetben. Szerintem az ipar és kereskedelem fejlődésének alapját a népek vagyonsodása képezi csupán s nem lehet befolyással arra — mint az egyes érdekeltek állítják — a barom-vásárnak a Kommandáns-réten való felállítására. Nézzünk csak az 1891-ik évet, talán nem tévedek midőn azt állítom, hogy ez évben az ipar és kereskedelem a legmagasabb fejlődésben volt. Hallottam kereskedőktől, hogy ez évben 4—5 éves árucikkeik is eladásra kerültek; hallottam iparosoktól, hogy nem bírtak a keresetnek megfelelő mennyiségű iparcikket előállítani. De ennek nem a baromvásártér volt az indító oka, különösen pedig nem a Kommandáns-rét, mert hisz' a baromvásártér akkor sem a Kommandáns-réten volt elhelyezve. Én az ipar és kereskedelem akkori fellendülését egyedül a kedvező természeti viszonyokból követtem: abból, hogy a földművelő népnek megvolt eredménydus jutalma a fáradságos munka után; most ellenben a megváltozott viszonyok nem teszik ennek a népnek lehetővé azt, hogy a feltétlenül megkívánt házi szükségletének beszerzésén kívül egyéb a kényelemre szolgáló eszközöket is beszerezhesen.

Szomorú bizonyosságot tehetnének erről a pénzintézetek a hol naponként százával fordul meg a földművelő nép, de fájdalom nem azért, hogy keservesen szerzett filléreit gyümölcsöztesse, hanem hogy szükségletére kölcsön kamatos pénzt szerezzen.

Másként volt ez a fentebb említett 1891

Főnt a gyermekek hálószobájában egy matt rózsaszín lámpa ég. A két kis vaságy rácsai közül kiviláglik a szép fehér párna. A szobalány a Dóra cipőjét kezdi kigombolni, míg Emi türelmetlenül rángatja ruhája szallagját.

— A mademoiselle imádkozzék velünk. — mondá Dóra álmosan morogva. — Jöjj Emi, hívjuk őt ide.

S hiába protestál a szobalány, Dóra fél lábán cipővel, Emi félig kigombolt ruhában végig szaladtak a folyosón.

Néhányszor kopogtatnak a kis francia lány ajtaján, de hiába. Midőn nem kapnak választ, kinyitják az ajtót.

— Mademoiselle?!

Lámpa nem ég a szobában, azonban elég világos van ahhoz, hogy a világos ruhában öltözött alakot észre ne vegyék, aki egy claiselongeba vetve magát, minden erejéből zokogott. Az ablakok nyitva voltak. A nyári szellő megtöltötte a szobát nehéz jázmin illattal. S a parkból a tücskök üveg csengésű hangja hallatszott.

Az érzékeny szívű kis Dóra végre közelebb mert menni s kicsiny ujjacskáival megsimogatja a síró leány összekuszált barna haját.

— Mademoiselle beteg? faj a feje?

De Amelie nem mozdul. S a gyermekek nem nézhetnek abba a szegény remény nélküli bánatos szemekbe, amelyeknek ma éjjel ki kell sírni keserű bánatát. Még egy ideig c endesen állva maradnak s aztán lábujjhegyen kionsonnak kicsiny, tudatlan gyermekei szívcséjékben egy sejtelmes szomorúság tompa érzésével.

évben, amikor ezek az ugynevezett gatyás parasztok a föld termékének értékesítéséből nemcsak kényelmi iparcikkeket, annál inkább a szükségeseket képesek voltak beszerezni, de sőt felesleges keresztükből megtakaríthattak, sőt kamatozás czéljából még a bankba is jutott.

Ily esetben képelem én az ipar és kereskedelem fellendülését, s nem a barom-vásártérnek a Kommandáns-rétre való helyezésétől várom annak üdvös fejlődését.

Hogy pedig a jelenlegi barom-vásártér nincs is oly nagy távolra a város góczpontjától — amint azt egyesek feltüntetni szeretnék, arra nézve csekély érvül felhozom, hogy a legközelebbi juliusi vásárkor szemtanuja voltam annak, hogy a vásártérről seregesen vonult a vásároló nép a város közepén evő »Kék macska« című vendéglőbe egy pohár sörre. Nem találták hosszúnak ezt az utat azért, hogy egy pohár jó sört megigyanak; ebből a körülményből azt kell vélelmezni, hogy a kinek csak a város közepén feltalálható iparcikkre van szüksége, bizonyára nem fogja sajnálni a fáradságot annak beszerzésére sem; különösen pedig azért nem, mert a mely vidéki ember Komádiból vagy nem tudom honnan Nagyváradra a vásárra bejött, hogy eladó marháját vagy bármijét itt értékesítse, bizony itt Váradon fogja szükségletét is pótolni már csak azért is, mivel itt nagyobb választékban dukálhat, mint más vidéki kereskedésben vagy iparüzletben.

Különösen pedig az iparosok érdekeire van a barom-vásártér ide vagy amoda helyezése a legcsekélyebb befolyással, mert a kézműárakra a gyárak már amugy is nagy hatással vannak; ezeknek tehát teljesen mindegy, ha a jelenlegi helyén hagyatik vagy a Kommandáns-rétre helyeztetik is át a barom-vásár.

Ezen csekély érvelésekből is beláthatja bárki, hogy bizony hasztalan ámitjuk mi magunkat valami nagy reményekkel a baromvásártér elhelyezése folytán, különösen pedig ha azt is figyelembe vesszük, hogy a már e czélra befektetett százezernyi forintokat újabban a vásártér áthelyezése folytán — ismét 100.000 frtokkal kellene pótolni, hogy emez új hely a czélnak megfelelővé tétessék; már pedig hogy egy városrész érdekéért az egész város érdeke áldozatul dobassék, ez egy oly megbocsájthatatlan vétek volna, melyért még a dédunokáink is lakolnának és nem nagyon áldanának bennünket bölcsességünkért.

Végre pedig czélszerűtlen és megbocsájthatatlan intézkedés volna egy már a czélnak teljesen megfelelő helyet teljesen indokolatlanul — csupán kevesek érdekéért — elcserélni egy másik olyan helylyel, mint a Kommandáns-rét, a hol a természet agyon silányit mindenféle munkát a mit emberi kezek drága árakon végezhetnek.

Nagyvárad, 1898. augusztus 30.

Horváth Ferencz.

Dreyfus-ügy.

A revízió óhaja mind nagyobb lesz a Dreyfus-ügyben, de a terv, mely szerint a revíziót bevezetik, még épenséggel nincs kész. Cavaignac hadügyminiszter a leg-határozottabban és következetesen ellene van a revízióknak s az ügy folyását e körülmény akasztja meg.

Értesüléseink a következők:

Budapest, szept. 3. (Saj. tudós. táv.) Párisból távirják: A »Figaro« azokról az

összejövetelekről szólva, amelyek tegnap is folytatódtak *Brisson* miniszterelnök, *Cavaignac* hadügyminiszter és *Sarrien* igazságügyminiszter között, kijelenti, hogy a felmerült nehézségek még nincsenek elhárítva, sőt a döntést ebben a tekintetben elhalasztották. A minisztereknek az a nézetük, hogy a kezdeményezést a Dreyfus per revíziójára nézve nem a kormánynak kell megtennie, hanem, hogy be kell várni a kamara összeülését, vagy legalább is Dreyfusnénak kell az ujra felvételt törvényes alakban kérnie.

A *Gaulois* azt óhajtja, hogy a köztársaság elnöke, aki ismeri az igazságot, lépjen közbe.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. táv.) Párisból távirják: A »Matin« kifejti, hogy *Sarrien* igazságügyminiszter épp úgy, mint *Brisson* miniszterelnök óhajtják a Dreyfus-per revízióját. Az igazságügyminiszter kiváló bírói személyek nézetére támaszkodik, akik kijelentik, hogy Henry hamisítása egyikét képezi azon indokoknak, amelyek miatt a büntetőtörvénykönyv szerint a pert revidálni kell. A jogászok ezen felül azzal a most még nem időszerű kérdéssel is foglalkoznak, hogy Henrynek 1894-ben a haditörvényszék előtt tett vallomása az utóbb felfedezett hamisítás következtében megállhat-e? Szóval mit sem határoztak, de van remény, hogy *Brisson* és *Cavaignac* között mihamar megállapodás jön létre.

Mikor a polgármester haragszik.

A sajtót az egész művelt világban úgy tekintik, mint egyik nélkülözhetetlen, hasznos tényezőjét a társadalomnak. Ha a sajtó becsületesen betölti helyét, hasznára van a közérdeknek, melyet szolgál; egyik kiváló segítője az államkormányzatnak éppen úgy, mint kisebb körben a közigazgatásnak. Elismeréssel, méltanyossággal, támogatással találkozik mindenütt.

Csak a napokban emlékeztek meg a lapok arról, hogy Buziáson, Ó Felsége érkezésekor és ott tartózkodása alkalmából külön sátozt állítottak a hírlapírók részére s készséggel szolgálnak a legmagasabb körökben is felvilágosítással, utbaigazgatással, adatokkal.

A nagyváradai sajtó eddig hivatásának magaslátán állott; készséggel szolgálta a közönséget, a közügyet s csodálatos, hogy egy idő óta a városházán csak, hogy úgy mondjuk, muszájból tört a hírlapíró.

Pedig azt hisszük, hogy Nagyvárad város fejlődésében nem kis része van a helyi sajtónak s becsületes munkájával rászolgált legalább annyiban az elismerésre, mint nem egy fiatal tisztviselője Nagyváradnak.

A városházán az utóbbi időben a bürokratikus rendszer mindjobban tért foglal, s számtalan körülményből az látszik, hogy nagy ellenégei a nyilvánosságnak.

Pedig éppen a közigazgatás az a tér, a hol a legnagyobb nyilvánosság szükséges, mert ez emeli a polgárság bizalmát a tisztikar iránt.

Nagyváradból titkolódzás mellett sem lehet világvárost csinálni, s eddig is fejlődött, bár nem jelentek meg szóban és írásban azok az ukázok, a miknek úgy is kevés értelmük és hasznuk van, eltekintve attól, hogy épenséggel nem helyes eszközök a bizalom hatványozására.

A hírlapírókban van annyi érzék, hogy elbírálják azt, minek a közlése hátrányos a városra, mint ilyenre. Számos példára hivat-

kozhatunk, hogy a nagyváradai hirdapkiadók, vagy legalább ezek egy része, nyilvános ülésben tárgyalt dolgokról is mélységesen hallgattak, mert a közérdek szempontjából szükséges volt az ügy elhallgatása. Elég hivatkoznunk a többek közül az óvoda telkek ügyére; a Bazar-szoros ügyének egykori állására. Ha szükséges, még többet is tudunk felsorolni. Tudunk most is holmi kézalatt vásárolt telkekről, de bár nem hiszünk az eredményben, a vélt közérdekből nem títjük dobra a dolgot.

Nagy volt tegnap a polgármester megütöközése, hogy már reggel 6 órakor olvasta a helyi lapokban a Bazar-szoros kibővítése tárgyában Rendes Vilmos által beadott indítványt.

Ebben rámutattunk, a törvény illető szakaszának a cizálásával Rendes Vilmos tévedésére, de egyttal felemlítettük, hogy az indítvány nem egyébre van szánva, minthogy a színház építését a Bémer-térre lehetetlenné tege, vagy legalább is megnehezítse.

Felemlítettük ugyanis, hogy tényleg a Mayr Sándor apáca-utcai házát a Bazar-szoros kibővítése miatt nem lehet kisajátítani.

Hát ezzel állítólag keresztül huztuk azt a titkolt tervet, hogy daczára a miniszter leiratának, az egész dolgot együtt keresztül lehesen vinni.

Ezért nagy a polgármester haragja s ebből a mérhetlen haragból kifolyólag egyszerűen megtiltotta, hogy a városházán a hirdapíróknak információt adjanak. Annyit nagy kegyesen megenged, hogy az üléseken a hirdapírók jelen lehessenek. Arról azonban rövid praxisából még meg sem győződött a polgárnagy ur, hogy a törvény rendelkezése szerint az ülések nyilvánosak.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a színház ügyet a Rendes Vilmos indítványának hirdapkiadása egy perczel is késlelteti; az indítvány maga is elég arra, hogy elhárítsa azt a családást, a mely a titkolódzás folytán okvetlen bekövetkezett volna. Ugy Mayr Sándor, mint Rendes Vilmos hirdapkiadása nélkül is tudták, hogy mit tehetnek a várossal szemben, illetve miben árthatnak a színház Bémer-téren leendő felépítésének.

Minden harag nélkül tudomásul vesszük a polgármester ukázatát, sőt örömmel tesszük, ha a törvényhatóság előtt székfoglalójakor vallott programjának megvalósításáról -- valamikor írhatunk.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Szeptember 10-11. A lövészegylet szabad díjlövészet. Szeptember 18. A kerékpáregylet virágkorzója délután a Sporttéren.

Szeptember 24-25. Lóversenyek a nagyváradai gyepen.

* **Órangyalok ünnepe.** Órangyalunk vasárnapját ünnepli ma a kath. egyház. Kedves ünnep; azoknak a tiszteletére, akik lépteinket őrzik, akik cselekedeteinknek tanui most s lesznek az ítéletnél. Az ünnep alkalmából a templomokban a szokott időben lesz a sz. mise és a predikáció.

* **Prímiciák.** Szép ünnepély folyt le tegnap reggel 7 órakor a I. szert. székesegyházban. Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök, nagy segédlet mellett szentelte áldozárra Barabás György, Kozics Gusztáv, Némethy József és Peszek Ferencz végzett papnövendékeket. Dél-

ben a bíbornok ebédet adott, a melyen az új áldozárokon kívül Bognár István apátkanonok és Halász Gyula papnövendéi lelkiigazgató voltak jelen. Az új áldozárok a napokban mutatják be első szentmiséjüket a Mindenhatónak. Barabás György ma délelőtt 10 órakor, dr. Bognár István apátkanonok manuctorsága mellett az újavárosi irgalmas nővérek zárda-kápolnájában, Kozics Gusztáv szeptember 8-án az olaszii plébánia templomban, Palotay László apátkanonok manuctorsága mellett, Némethy József ugyancsak ma délelőtt a Szent-Vincze-intézet kápolnájában, dr. Karácsonyi János b.-püspökii plébános manuctorságával és Peszek Ferencz szülőföldjén Hevesmegyében tartják első szent miséjüket.

* **Személyi hír.** Özv. Gerliczy Felixné szül. gr. Korniss Lujza urnó, a «Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet» elnöknője, pár heti tartózkodásra fiának látogatása czéljából Deszkre utazott.

* **Hol lesznek az óvodák?** Az óvodák elhelyezése ügyében tanácskozott tegnap a bizottság a polgármester elnöke alatt, s Sipos Orbán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Komlóssy József gazd. tanácsos és Csordacsics Ferencz városi építész jelenlétében. Sorra vették az építendő óvodákat. A v.-váraljai, most épülő óvodát némi kibővítéssel két teljesen különálló óvodának javasolják berendezni. Így V.-Váralján és V.-Velenczén több óvoda nem lenne. A Szent-Anna-utczára tervezett óvodát a kir. tanfelügyelő nem helyesli, mert nagyon kint volna a város végén. Bejebb ugyanis van felajánlt telek, ezek közül választhat a város. A kispereczes-utcai óvoda épület teljesen megfelelő. Egy óvoda Apáca-utczán vagy ennek közelében lesz. Olasziban meg Lakatos-utczán óhajtanának egy óvodát felállítani, de ezt a kérdést a városi igazgatóval egyeztetve vezetők utjával kapcsolják össze s így olyan nagy összegbe kerülne a dolog, hogy a tervet éppen a költség miatt kihihetetlennek hisszük. A csillagvárosi óvoda nem válik be, mert kicsi az udvara. A Külvároson emelendő óvoda helyére még nem állapodtak meg, mert a kész tervezet nem nyerte meg a kir. tanfelügyelő beleegyezését. Éppen a Körözs-utca környékén emelendő óvoda helye is még kétséges.

* **Birói kinevezés.** Ő Felsege az igazságügyi m. kir. miniszter előterjesztése folytán Gubicza Adám tenkei járásbirósági aljegyzőt a berettyó-ujfalui járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

* **A Pecze és Aduna szabályozása.** Az április 5-iki nagy áradás ismétlődésétől a honvédelmi kormány nagyon félti a honvéd hadapród iskolát. És ez érthető a honvéd kincstár szempontjából, mert egy millió forintnál többet költött a nagy arányú iskolára. Más kérdés azonban, hogy az elfogadott módzat szerint leendő kiépítése az új csatornának nem fog-e mérhetlen terheket róni az úgy is gyenge viszonyok között levő városi pénztárra. A honvédelmi miniszteriumban élénk figyelmet fordítanak a csatorna építésére. Tegnap jött a legújabb leirat Nagyvárad városához, a melyben élénken érdeklődik a miniszter arról, hogy folyamatban van-e már a csatorna munkálata s jelenleg mely ponton készitik. Továbbá azt is kérdi a miniszter, hogy az alispán megadta-e már a munkálatokra az engedélyt.

* **A vásárolók figyelmébe.** A magy. kir. államvasutak kezelésében levő helyi érdekű vasutak nagyváradai üzletvezetősége értesítette kamaránkat, hogy az 1898. évi május hó 1-1-ől életbelépett menetrend tartamára Nagyváradtól — Székelyhídon át — Margittáig a csatolt hirdetményben közölt menetrend szerint, a f. é. szeptember hó 16-iki margittai országos marha-

vásár 1-ső napján, azaz szeptember hó 14-én személyszállító külön vonatot fog közlekedtetni. Nagyváradról reggel 3 óra 40 perczkor indul. Nagyvárad, 1898. szeptember 3-án. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara. Janky József elnök, dr. Sarkadi Lajos titkár.

* **A belügyminiszter fia a jezsuitáknál.** Perczel Dezső belügyminiszter tegnap Károcsán járt, hogy fiait beírassa az iskolába, a jezsuitársasági atyák vezetése alatt álló gimnáziumba. A peronon a hatóságok fejei fogadták. Császka György érseknél diszebed volt ma, amelyen az érsek vendégére, a miniszter pedig az érsekre és a város intelligenciájára mondott felköszöntőt.

* **Dr. Nemes Imre igazgató.** Tegnapelőtti számunkban hírt adtunk arról az örvendetes előléptetésről, mely dr. Nemes Imrét, a nagyváradai állami főreáliskola érdemes tanárát a fogarasi állami főgymnasiumhoz igazgatóvá történt kinevezése folytán érte. A hivatalos lap tegnapi száma hozta e kinevezést.

* **Ismét kevesebb egygyel.** Nap mint nap fogy azoknak az öreg, megtört alakoknak a száma, kik szabadságharcunk válságos napjaiban halált megvetve harcoltak a magyar haza szabadságáért. Hiába, régen volt 1848-49., az akkor még deli ifjakkól alig van egy néhány, azok is nagy időt hordoznak a vállakon és egymásután tűnnek el közülünk oda, ahol már bajtársaik réges-régen porladoznak. Ma is egy gyászszedulával tudósítanak bennünket egy öreg harcos haláláról. Simkó József, mérnök, az 1848-49-iki lengyel légió tüzér-főhadnagyának halálát kell részvétellel jelentenünk. Az elhunyt P.-Szöllösön lakott, de azért városunkban is nagyon sokan ismerték. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Simkó Józsefné szül. Stifter Karolin mint neje, Simkó Gyula és neje, Simkó József mint gyermekei, özvegy Stifter Ferenczné, mint anyós egy a maguk, mint összes rokonai nevében fájdalmas szívvel tudatják a felejthetetlen jó férj, atya, após, vő és rokkonak Simkó József mérnök, az 1848-49-iki lengyel légió tüzér főhadnagyának f. hó 3-án reggel 8 és fél órakor, életének 71-ik, boldog házasságának 28-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kedves halott földi maradványai f. hó 4-én d. u. 5 órakor fognak a pecze-szöllösi sirkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 5-én d. e. 9 órakor fog a p.-szöllösi róm. kath. templomban az egék urának bemutatatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei meghívatnak. Pecze Szöllösön, 1898. aug. 3-án. Az örök világosság fényeskedjék neki.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter gróf Mailáth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspöknek, a ki iskolaépítési czélokra 4200 frtot adományozott, köszönetét nyilvánította.

* **Kellemetlen czim.** Egyik bizottsági ülésben már fejtegették, hogy a ragályos betegek elhelyezésére szolgáló kórházat nem járványkórháznak czimezzék. A honvédhadapród iskola parancsnoksága most az iránt kereste meg a várost, hogy a régi járványkórházat másként nevezzék el, mert a járványkórház elnevezés rossz hatással van a közeli hadapród iskolában neveltekre és ezek szüleire.

* **Palyzat.** A nagyváradai kir. pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó berettyó-ujfalui kir. adóhivatalnál egy adóhivatali ellenőri, esetleg egy adótisztii állás van üresedésben, melyre szabályszerű tiszti biztosíték letétele mellett fog az illető kinevezetlenni.

* **Kedélyes befajező.** A falevelek hullásával a nyári mulatságok, szórakozások is véget érnek. A nagyváradai katolikus kör kertjébe levő tekepályákon ma lesz utolsó versenytekészés ez idényben. Kelen Kálmán fogyasztási hivatali főnök teljes buzgalommal igyekszik, hogy a kapuzárás ünnepélye minél sikerültebb legyen. Arany és ezüst díjak lesznek, azok kivül a vigasz versenyre is értékes díjak vannak kitűzve. A verseny ma, vasárnap délután 3 órakor kezdődik.

* **Felhívás a tanoncztartó iparos polgárokhoz.** Az iparos tanoncz iskola igazgató-

ságának értesítése alapján van szerencsém az iparos polgárokat figyelmeztetni, miszerint tekintettel a tanoncok nagy számára „A beiratások (Nagypiactér, polgári iskola épület) szeptember hó 1 től kezdve 15-ig szakadatlanul naponta délelőtt 10 órától 12-ig, délután 4-től 6 óráig teljesítenek. A bejelentés elmulasztásából származható kellemetlenségek, esetleg büntetések elkerülése végett figyelmeztetek, hogy tanonczaikat lehetőleg a délelőtti órákban multhatatlanul beírni sziveskedjenek, mert a felelőség egyedül csak a tanoncztartó iparos polgárokat fogja terhelni. Nagyvárad, 1898. évi szeptember 3-án. Bertsey György, ipartestületi elnök.

* **Átvonuló huszárok.** A gyulai honvédszázadok egy része most vonul a székelyhídi nagygyakorlatokra. Tegnap érkezett meg a szállás készítő csapat, egy hadnagy vezetésével, s két század huszár ma érkezik Nagyváradra. Egy napig lesznek itt s tovább vonulnak Székelyhídra.

* **A császár, mint dramaturg.** A berlini Neues Theater-ban egy «Birodalmi herceg és uralkodó» című drámára készülnek. A rendőrfőnök tudatta az igazgatósággal, hogy a császár megengedi a darab színrehozatalát. Az engedélyre szükség volt, mert a történelmi drámában a Hohenzollern-ház tagjai szerepelnek. A rendőrfőnök végzésében azonban ez a kijelentés foglaltatik:

— Ő Felsőnének, amint felsőbb utasításra tudatom, feltűnt, hogy a második fölönas végén a Wacht am Rheint éneklés és a Deutschland über Alles, végül pedig a Heil Dir im Siegerkranzot játszik. Ezek a szerzemények nem felelnek meg a cselekmény idejének és azért régi brandenburgi harsona nóták alkalmasabbak lennének.

A császár megfigyelése igen helyén való és az ily tanácsok nálunk is elkelnének akár hányszor.

* **Fonograf a diplomácia szolgálatában.** Lord Salisbury angol miniszterelnök az első, aki a diplomáciába alkalmazta a fonográfot. Ha zavartalanul akar dolgozni, akkor természetesen egyedül marad dolgozószobájában. Gyakran azonban előfordulhat, hogy munkaközben titkárnak kellene utasítást adnia. Az ideges államfőt nagyon zavarná, ha ilyenkor be kellene hívnia titkárt, hogy ezt elkerülje, két fonográfot állított be szobájába, a melyik egyikébe belemondja a titkárnak szánt utasítást. A titkár később azután egész kényelmesen lediktálhatja magának a készülék által, hogy mit írjon és valószínűleg sokkal helyesebben írja, mint hogyha a diktáló főnök jelenléte idegessé tenné és megzavarná a fogalmazásban.

* **Kohn Ignác!** Érdekes história esett meg a közelmúlt napokban Csabán. A csabai rendőrség ugyanis szerdán egy ilyen szövegű táviratot kapott:

Rendőrség Csaba.

Kohn Ignác aradi lélekkufárt tartóztassák le azonnal.

Rimler,
főkapitány.

A csabai rendőrségen nagy izgatottság lett a távirat vétele után. Az összes található rendőröket mozgósították. Csak az volt a baj, hogy nem ösmerte senki sem Kohn-t.

A rendőrség egyik tagja kigondolt egy mérész és furfangos hadi tervet, amit, amikor közzölt a többi rendőrtisztviselőkkel, felvidult mindannyiok arcza. A rendőrök teljes számban varták a döntő percet, — a vonat érkezését. Mikor azután a vonat annak rendje és módja szerint beérkezett, az egyik civil ruhába bujt rendőr elkiáltotta magát:

— Kohn Ignác! . . .

Nem volt ideje folytatni, mert az egyik harmadosztályú kocsiablakánál megjelent Kohn és teljes örömmel kikiáltotta:

— Itt vagyok!

A rendőrség munkája most már könnyű volt, Kohn-t — hiába szabadkozott — bevitték. Két napi nyomozás után azután kiszült

hogy Kohn teljesen ártatlan, s hogy a táviratot egyik haragosa küldte. A rendőrség most nyomozza az ex-Rimler főkapitányt.

* **Alapszabály megerősítés.** A budapesti katolikus ifjak körének alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

* **Nagyvárosi csendélet.** Egy ur, aki nem szereti a lármát, lakást keresett félreeső utcában, talál is olyat, mely úgy látszik, megfelel kívánásainak.

— Ez az utca kedvemre való. . . Azt hiteti az ember, hogy falun lakik.

— Oh kérem — szól a nagyvárosi önértében megsértett házmester — ne gondolja! Ez az utca sokkal élénkebb, mint a hogy látszik. Jó vagy rossz esztendőben mindig van legalább két tűz esetünk, három öngyilkosságunk, egy rablógyilkosságunk és három-négy családi drámánk.

* **Öt forintért.** Egy elvetemedett embert, aki már idáig tizenkét esztendőlt ült fegyházban, fogott el tegnap a debreczeni rendőrség. Sós Mihálynak hívják ezt az embert, akit most gyilkosságért fogtak el, csütörtökön hajnalban. Debreczenben a külvárosban Tömösvári István napszámot meggyilkolva találták. Az áldozat mellén mély seb volt, amelyből még a mikor megtalálták, akkor is ömlött a vér. A rendőrség a tettest a csavargók között kereste s mindjárt másnap éjjel razzíát tartott s ekkor kézre került a gyilkos. Sós Mihály beösmerte a gyilkosságot. Bosszúból ölte meg az öreg munkást. Pár hóval ezelőtt állítólag Tömösvári ellopott Sóstól öt forintot. Ezért gyakran volt közöttük perlekedés. Szerdán este 11 óra tájban mentek ki a dohánygyárhoz aludni. Ekkor ismét szóba jött az öt forint. Tömösvári nem akart tudni a lopásról s haragjában megfogta Sós Mihály nyakát. Sós erre előrántotta kését s szíven szarta Tömösvárit. Tömösvári véresen előre bukott. Sós Mihály a kését kihuzta, nem nézte mi történt az öreggel, ott hagyta s bejött a városba. A véres kését utközben eldobta. Az elvetemedett gyilkost még tegnap átkísérték az ügyészséghez.

* **A föld körül egerekkel.** Az a fiatal francia, a ki fogadásból öt kis szicília egérrel indult a földkerületi útjára, tegnap délelőtt jelentkezett a székesfőváros főjegyzői irodájában s kérte, hogy a magával hordott könyvben láttatassák azt, hogy ő Budapesten is megfordult. Földváry Antal helyettes főjegyző a kérelemnek eleget tett. A vállalkozó fiatal ember meg is mutatta a főjegyzői szobában az egereit, a melyek a legfürgébb kedvükben vannak s nyomait sem viselik a hosszú ut fáradalmainak; pedig csak egy akkora kis szelenczébe vannak zárva, mint egy nagyobb fajta dohánytárcza. A kis egerek szép bárszoros barna szőrűek s aanyira szelidek, hogy még idegenek előtt is föl s alá futkároznak a gazdájuk kezén s aztán ismét engedelmesen bujnak vissza a szelenczébe.

* **A bivaly históriája.** Nagy riadalmat okozott a kis Szakadát és Szaránd községek lakóinál egy fekete állat. A tengeri közt látták egyesek s rémülve vitték a községbe. Csakhamar kiderült azonban, hogy nem valami csodaszörnyről van szó a kisdud faluk határában, hanem egy bivalyról, a mely azonban már sok kárt tett a lakosság tengerijében. A község elüljárósága árt Nagyvárad városához, hogy hívja fel a bivaly tulajdonosát: Oláh Ferenc nagyvárad mézáróst, miszerint vagy fogassa el a vad bivalyt, vagy engedje meg, hogy agyonlőjjék.

* **Gyűjtési düh.** Egy német gyűjtő Kölnben 50—50 márcs jutalmat ad annak, aki a kölni lövonatu vasut D09511. számú, fehérre nyomtatott gyermekjegyet (5 pfenniges darab), valamint egy zöld papírra nyomott ZZ07309. számú 15 pfenniges jegyet neki megkeríti, mert ez a kettő még hiányzik a gyűjteményéből.

* **A foglalás legkényelmesebb módja.** Egy vidéki földbirtokos tegnap a kasznárjával B. H.-val nagyobb mennyiségű gabonát küldött be a vásárra eladni. A gabonára csakhamar vevő is akadt W. J. helybeli lakos személyében, aki az egész gabonát megvette s haza szállította. Idáig rendbe ment a dolog. Mikor azonban a

a gabona haza lett szállítva s B. H. a pénzt követelte, W. J. azonban kijelentette, hogy nem fizet, mert a B. H. gazdája neki sok pénzzel tartozik, amit nem tud másképen megkapni. A szerencsétlen kasznár a rendőrségen tett jelentést, ahol a panaszt fel is vették s az eljárást meg is indították. A nyomozás során azután kitűnt, hogy a földbirtokos tényleg tartozik W. J.-nek s ennek az ingóságaira a végrehajtás el is van rendelve, azonban mivel W. J. nem a törvényes uton foglaltatott, ellene az eljárást megindították.

* **Az európai katonaság ölemben.** Egy angol statisztikus a napokban pontos számadások nyomán kiszámította, mily terjedelmű vonal lenne az, ha az Európában állomásozó katonaság csapattestjei egymás mögött állának fel. Számításainak eredménye az, hogy ezen vonal hossza 24 mérföld lenne. Ha most egy pontot képzelünk, mely előtt ennek a katonasornak el kell vonulnia, akkor ezen felvonulás egy évet venne igénybe.

* **Egy kis félreértés.** Megjött a vándorlásból a eszmadialeány s mi természetesebb, mint, hogy apa, anya s a jó rokonok azonnal házasították. De a legény nem hallgatott rájuk, egy se tetszett neki az ajánlottak közül s végre kivakantotta, hogy bizony neki egy kocsi lány kell. »Phü, sanis tota mater! de nagy kívánságod van, kedves fiam! — riad föl az öreg varga, — hol szedjek én össze neked egy kocsi lányt a faluban, hogy mind szép legyen neked, gusztusomra való legyen nekem!« Végre mégis megtette kedves fia kívánságát, elfogván az utcán egy kárlátra menetre indult kocsit, rajta ülő lakodalmi leánysereggel s udvarára terelte őket eme szavakkal:

— No, fiam, válassz! — itt van egy kocsi leány.

— Apám uram eszmadiat fogott — világosítá fel az ifju, — én Bertók Sárít értettem a kocsi lány alatt, ott van Komárom alatt, Kocson.

* **Talált aranykarperecz.** Egy kis fuicska a Széchenyi téren egy arany karpereczet talált. Tulajdonosa Nagy Ferencznél Kis-Pecze-utca 197. szám alatt átvetheti.

* **Czine-mintye.** Három szomszéd községbeli oláhember fát szállított K. L. helybeli uri ember házához a tegnapi napon, s a mennyiben a fuvarozás csak egy kalákába történt, a házi ur helyén valónak tartotta egy kis áldomás adását. A kéznél levő telephon igénybevételével pár liter bort rendelt; az atyfiak még ki sem bámulhatták eléggé magukat a »ládi-kóba« beszélgetés felett, a midőn ott termett Berger Lajos borszállító alkalmatossága. Egy-két liter elfogyasztása után a fuvarosok erősen össze különböztek, s a jó érmelléki hatása alatt olyan éktelen lármát csaptak, hogy az egész utca népe össze szaladt, közbe Tóbiás úgy ütötte arczon Csicsillát, hogy azt menten elborította a vér, mire ez össze szorított ököllé csak aanyit mondott: »czine-mintye«, azonban Tóbiás nagy fordulatokban gazdag meglepetést jövedőlt magára nézve ezen egyszerű szavakból.

x **Olcsó beszerzési forrás.** Most midőn az iskolai idény kezdődik különösen is felhívjuk a t. szülők és a n. é. közönség figyelmét Hevesi A. áruházára, hol mindenféle gyermeknek szükséges ruha, cipő, kalap s fehérnemű, valamint férfi és női fehérneműek 30 százalékkal olcsóbban szerezhetők be, mint bárhol.

Megrögzött gonosztevő.

A törvényszék tegnap egy elvetemedett megrögzött gonosztevő felett ítélkezett. Már négy ízben volt előbb is elítélve lopásért, tegnap aztán ötödikben ítéltek el, ugyancsak lopásért még pedig egyszerre kettőért.

A végtárgyaláson Milye Gyula elnökölt, bírák voltak Fassie Pál és Simai Gyula, jegyző Sarkady Inre.

A vádlott egy 50 esztendő ember, Bende László, aki két lopással van vádolva.

Az első bűncselekményt a vádlott ez év

junius 2-án követte el, amikor a sarkadi legeről elkötött négy darab lovat, aminek az értéke 400 frt volt.

A lovakat azonban még mielőtt értékesíthette volna, már elvette tőle a csendőrség.

A másik lopás hasonló volt.

Az idén a tavaszi vásáron *Bende* vett Váradon egy tehenet. Utközben azután azt gondolta magában, hogy nem egy, hanem két tehenet visz haza. Mivel azonban pénze nem volt s mégis két tehenet akart haza vinni, furfangos módot talált ki.

Utja Inánd községen vitte keresztül, *Bende* itt a tekintetét a *Papp Györgyné* házára vetette. Megvett tehenét oda kötötte *Pappné* kapufélfájához, azután *Pappné* becsukta a szobájába, egész nyugodtan ki akarta vezetni a tehenet. *Pappné* azonban ezt észrevette s lármát csapott, amire *Bende* megugrott, azonban mégis megtudták, hogy ő volt a rejtélyes idegen.

Mindezek alapján azután *Bende* a rendőrök kezébe került. Az ügyészségen felütötték a nagy könyvet, amiből kisült, hogy *Bende* László már 1878-ban egy ízben *négy hónapra* volt ítélve, 1891-ben két ízben *egy egy hétre*, 1892-ben pedig *öt* rendű lopásáért *két esztendőt* ült.

A végtárgyaláson a vádlott az első lopást beismerte, azonban azzal védekezett, hogy ő a lovakat *csak szántásra akarta használni*, azután pedig vissza akarta adni.

A törvényszék a vádlottnak ezt a védekezését azonban nem fogadta el, hanem mind a két lopást beigazoltnak vette s azért a vádlottat *három esztendei fegyházra* s tiz esztendei hivatalvesztésre ítélte.

Az ítéletet úgy a vádlott, mint az ügyész megfélebbzte.

Galambfészek a csákóban.

Békét akart a muszka ezár és kitért szavára a harez. Mikor le akarja fegyverezni a férfiakat, fegyverbe szál ellene a női nem. Ezt a sereget pedig le nem fegyverezi a tötyögős diplomácia, legfeljebb a hirtelenében újra felállított hadsereg s így oda jut a ezár, ahová a mádi aczél metezett.

Idáig annyit tudunk a muszka ezárról, hogy nézete szerint nem illik a csákó a lány fejébe, de a lányok nézete szerint annál inkább illik a férfiébe.

Mert olyan a csákó, mint a füzetes regény mutatójának száma: csekély kezdet, de folytatása következik s ez az érdekes.

A csákó folytatása a katona.

Mi a katona? Emberrel bélelt egyenruha.

Az ember magában csak civil, az egyenruha csak posztó, de a kettő együtt az — katona.

Az egyenruha mindig új és fess, az ember azonban néha vén és kiérdemült, de ilyenkor már nem is annyira katona, mint inkább nyugdíjas jelölt, jelenben öltöztetett mult, maszkírozott harezképtelenség. De ha fiatal a katona-mundur bélése, az már egészen más.

Kifent bajusz villog a csákó alatt, a monduron belül dobogó szív és korgó gyomor, melyen át oly rövid az ut ahhoz a dobogó szívhöz, mely akkor is hódít, ha hódol. A fejben füstölő virgónia, a baloldalon pangánét, a jobbon egy-egy virágszál, aki hétköznap szakácsné vagy szobaciczka, de vasárnap sört fizet és szivart ad. Ez a katona! És ha van valahol Rhédey-kert vagy nép-liget, hát az ahhoz vezető utca a hadak útja, hol az erős katonaság és gyöngébb polgárság oly szépen megértik egymást.

Nos ide ütött a bomba.

A muszka ezár múzeumba akarja tenni a lájtinánd urakat és spirituszba a bakát.

Ez sok a sok érző kebelnek s a lefegyverzés hírébe mosolygó diplomaták és siró fehér néppel telt meg a világ.

Hát biz ebből a lefegyverezésből így kurtán furesán nem lesz semmi. Ha a diplomata urak bele egyeznek, hát a diplomatáné asszonyok nem, ezek még egy sarzsival feljebb állanak a Komendót illetőleg, mint férjük uraimék. A házi urak örömmel számlálják a kisebb peesenyé porción. megspórálható garasokat, a szakácsnék pedig porrá égetnek minden liba-czombot, hogy ha a véderő el nem viheti, hát vigye el a manó. A városok urai sorra számítanak, hogy a kaszárnyákból iskolák lesznek s így rohamosabban terjedhet a civilizáció, a városok hölgyei pedig ellene mondanak az ilyen civilizációknak.

Ime a harez minden felé.

Uram! Uram! Muszka ezár és béke galamb uram! Szóm von az urhoz. Így nem sikerül a béke, de harez lesz. Más módja van a lefegyverzésnek, mely után hő ima epedez százezrek ajakán. Tessék a hadsereget osztálysorsjátékká szervezni. Minden katona egy részvény. A hadnagy haupttreffer, a tábornok osztalék. A nők vegyék meg a részvényeket, melyekből bizonyos mennyiség havonként kisorsolandó s a pénz tiszta jövedelme möringul adandó. Így lassankint elfogy a katona s férj lesz belőle, aki már ritkán harezias és kard helyett papucsot visel. Ilyen módon akik most lehetlenné teszik, majd maguk a nők is a hadsereg feloszlatása mellett lesznek — aztán csakugyan nem következhet egyéb mint fegyverletétel és kapituláció s a béke galambja fészket rak a csákóba.

Igy látná azt jónak

Köby.

SZINHÁZ.

Szinkőri hírek. *Mi történt az éjjel?* kerül holnap hétfőn színpadra. A rendkívül jó ízű énekes bohózatban a főszerepeket Kissné, Margó Z. Váradiné, Bartos, Janovics, Pataki és Vendrei játsszák. — A nagyváradai izr jólékony Nőegylet javára kedden a kitünő vigjáték *Rosenkrantz és Guldenstern* adatik, a melyre különösen föl-hívjuk a közönség figyelmét. A darabban Baróti I., Hatala Gy., Laczkó A., Bartos, Follinus, Janovics, Hornyánszky, Heltai, Leövey, Nyárai és Vendrei játszanak nagyobb szerepeket.

Heti műsor.

Hétfő: *Mi történt az éjjel?*

Kedd: *Rosenkrantz és Guldenstern.*

(az izr. Nőegylet javára.)

Szerda: Hoffmann meséi.

Csütörtök: 1848.

Péntek: Bohém világ. 1-ór.

Szombat: Bohém világ. 2-ór.

d. u. Molnár és gyermeke.

Vasárnap: este 1848.

A debreczeni színészet 100 éves ünnepe. Csak az imént ünnepelte Nagyvárad az első magyar színi előadás századik évfordulóját. Hasonló ünnepre készül Debreczen városa is, a melynek színészete ugyan csak az idén százéves, — sőt néhány nappal régebb mint a nagyváradai — mert az erdélyi magyar színjátékos társaság, mikor kolozsvárról kijött az anyaországba, legelőször is Debreczenbe ütött tanyát s 1798. augusztus 10-én tartotta legelső előadását a debreczeni «Fehérló» szálloda (ma Hajdu vármegye székháza) udvarán összerakott deszkasátorban. Hogy a debreczeniek eddig még nem ünnepelték meg a jubileumot, annk az az oka, hogy a debreczeni színtársulat csak szeptemberben tér vissza nyári vándorlásából. S így az ünnepély, melyet a Csokonai-kör rendez, október 23-án lesz Debreczenben. A Csokonai-kör már előzőleg elhatározta, hogy e napon díszgyűlést tart a vármegyeházán emléktáblával jelöli meg s *Géresi Kálmán* tanke-

rületi főigazgatóval megiratja Debreczen színészetének történetét. A könyv nyomtatási költségeit a város vállalta el; *Komjáthy János* színgazgató pedig disztribúciót rendez. Természetesen ünnepi disztribúció sem maradt ki az ünnepély ily módon megállapított keretéből. Az ünnepélyre meghívják *Jókai Mórt*, *Blaha Lujzát*, *Ujházy Edét*, ki Debreczen szülötte, továbbá a *Kisfaludy* és *Petőfi* társaságot, az orsz. színészegyesületet, a nagyvárad *Szigligeti* társaságot, a kecskeméti *Katona* kört, a szegedi *Dugonics* társaságot, a nyiregyházi *Bessenyei* kört, a szatmári *Kölcsey* kört, az aradi *Kölcsey* társaságot, a kolozsvári *Erdélyi* magyar irodalmi társaságot.

IRODALOM.

Svájci séták.

Irta dr. *Székely* István, egyetemi tanár. Nagy-Várad. Szent-László-nyomda. 1898. Ára 75 kr.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy dr. *Székely* István az ujonnan kinevezett egyetemi tanár tavalyi és idei szünidejét Svájcban csodaszép vidékén töltötte. És pedig nem úgy, hogy egy helyen megtelepedett volna, hanem turista módra jórészt gyalogszerrel bejárta a természet remek alkotásaival bőven megáldott országnak legszebb részeit. Nem a nagy városokat kereste, hanem a bércek és völgyek elragadó szépségeit, hogy ezekben csudálja az Alkotó végtelen nagyságát és bölcsességét.

A benyomásokat, miket e két nagy utazás ébresztett lelkében, akkor mindjárt megírta a *Tiszántul* hasábjain. Tavaly hét, az idén hat tárczát küldött Svájcba lapunknak. Nem olyan utleírások ezek, mint a legtöbb szokott lenni, hogy üres csevegés, vagy a Bäderkernek egyszerű kivonata lenne. Könnyed, szellemes modorban megírt reflexiói az ő sokoldaluan és alaposan képzett s minden valódi szép iránt fogékony elméjének, — úgy azonban, hogy a bejárt vagy beutazott vidék élénk és hű rajza is helyet talál benne.

Olvasóink előtt nem kell bővebben ismertetni *Székely* utirajzeit. Az az élénk érdeklődés, mely már tavaly nyilvánult etárczalevelek iránt, mutatja, hogy ugyancsak megnyerte olvasóink tetszését. Ajánlás helyett adjuk egyszerűen a tartalomjegyzéket:

1897.

Előszó. I. Az utazásról. II. A vierwaldstättli tó vidéke. III. A Gotthárd-ut és a Gemmi. IV. A szt. Bernát-hegyi kolostor. V. Zermatt. VI. A jégfolyók. VII. A Rhönétől a Rajnáig. VIII. A Rajna bőséje.

1898.

I. Az Ortler és a stilsli hágó. II. Bernina és Felső-Engadin. III. Az olasz Svájc. IV. A Grimsel és az Aar völgye. V. A berni felföld.

Kettőt mégis kiemelünk az utirajzok közül. A sz. *Bernát-hegyi kolostor* és a *jégfolyók* leírása minden tekintetben oly sikerült, hogy a felsőbb osztályok számára készült olvasó könyveknek méltó díszet képezhetné.

A könyv (120 lap) külső kiállítása dicséretére válik az előnyösen ismert Szent-László nyomdának. Ára igazán olcsó: csak 75 kr. Nyugodt lélekkel ajánljuk mindenkinek, különösen az ifjusági könyvtárak öreinek.

TANUGY.

A felső kereskedelmi iskola megnyitása. Meghívás. A nagyvárad felső kereskedelmi iskola f. évi szeptember hó 6-ik napján — kedden — d. u. 3 órakor fog a »Kereskedelmi Csarnok« dísztermében ünnepélyesen megnyitattni. Ez ünnepélyre a felső kereskedelmi iskola bizottságának, a kereskedelmi tanonciskola felügyelő bizottságának, valamint a »Kereskedelmi Csarnok« választmányi, rendes és rendkívüli tagjai

tisztelettel meghívotnak. Nagyváradi, 1898. évi szeptember 3. napján. **Reismann Mór** elnök, **Váradi Mór** titkár.

Értesítés. A Körözsparton az ev. ref. egyház tulajdonát képező s a város által évek hosszu során az olasz-i községi elemi fiu és leányiskola czéljára bérelt és használt iskola épület négy tanterme, iskola czélokra tovább használható nem lévén, a fiu osztályok ezen épületből addig is, míg a tek. törvényhatósági bizottság határozatából kifolyólag a Korona korcsma telkén az új iskola épület elkészül, **f. évi szeptember 19. ére**, a régi real iskola épületben. — Ujváros Szent László tér — tekintetes tanács által kijelölt tantermekbe fognak áthelyeztetni. Miről az olasz-i községi elemi fiu iskolába már beirt s még beirandó tanulók szülei oly felkéréssel értesítettnek, hogy **f. hó 19. én** — amikor a tanítás az elemi iskolákban kezdetét veendi — a növendékeket a régi realiskola épületbe küldeni sziveskedjenek. Egy alkalommal arra is felkérem a t. szüleket, hogy gyermekeiket — bár az elemi iskolákban a tanítás csak szept. 19. én veszi kezdetét — legkésőbb — szeptember 5. ig beirassák, mert mulasztás esetén a törvény értelmében bírsággal fognak sújtatni s a felvétel csak külön engedély alapján lesz eszközölhető. Nagyváradi 1898. szeptember 4. én. **Réz Mihály**, felügyelőigazgató.

MULATSÁG.

Ahol a mamák is szórakoznak.

— Leleményes táncrendezők. —

Czudar filokserás világot élünk! Nem halljuk az aranyok és ezüstök bü-bájos csengését sehoh. Nincs pénz, részletfizetésre huzza még a cigány is. A fiatalabb muzikusok a legnyugodtabb lelkiismerettel állítják, hogy sohasem láttak még nagyobb pénzt egy koronánál és a zöldhasu bankókról csak mesélni hallottak nagyapjoktól.

Hát hiába, az a szárazfa csak a szívet tudja megindítani és a teleerszényt. Az üres zsebbel a legkeservesebb hangok sem bírnak menni semmire.

Onnan van az aztán, hogy óriási nagy reklámdob kell mindenhez, mert nehéz az emberektől kivájni a garast. Hatszor is meggondolja, hogy hová teszi.

Különösen felesleges dolgokra, pld. mulatságokra nem igen tellik senkinek és azért valóban dicséret illeti azokat a rendezőket, kik anyagilag is sikerült táncszertelnyt tudnak összehozni.

Még eljön egy-egy mulatság napja, összeül a t. rendezőség legalább vagy ötvenszer és egyik ügyesebb indítvány a másikat éri.

De sajátságos, hogy minden indítvány a tánczó leányok érdekében tételik és a mamákról, illetve azoknak szórakozásáról hallgat mindenki.

Szép virág, csinos táncrend, jó cigány mind mind a leányoknak, no meg a leánytalan fiatal mamáknak szól, de a gardirozó mamák szórakoztatásáról bölcsen hallgatnak ezek a jó urak. . . .

Azaz csak hallgattak mostanáig, mert e héten ő róluk is, már t. i. az eddig folyton leányaikat őrző mamák szórakoztatásáról is gondoskodott egy leleményes rendezőség.

No de hadd szójon erről a gyűlési referáda a következőkben:

Osszeült a rendezőség és az elnök ünnepélyes arccal nyitja meg az ülést.

Elnök: Nincs-e valamelyik rendező urnak egy újabb indítványa?

I. Rendező: Tisztelt bizottság! Én a leányaikkal jövő mamák szórakoztatására irányuló indítványomat akarom előterjeszteni. (Általános kíváncsiság.)

Elnök: Nincs-e ez ellen valakinek kifogása?

Rendezőség (kórusba): Nincs! Halljuk! Halljuk!

Elnök: Felkérem hát a rendező urat, adja elő indítványát.

I. Rendező: T. bizottság! Tudomással bírnak Önök arról a rossz szokásról, hogy rendszeren a mamák hozzák leányaikat mulatságainkra és nem a taták!

Egy rendező (lesujtva): Igen, a mamák!

I. Rendező (folytatja): Mert ha a taták gardiroznák táncosnőinket, mennyivel fesztelenebb volna mulatságunk! (Ugy van!) A taták ugyanis bevezetnék leányaikat a táncszertembe és ők is elkezdenék táncolni, vagy inni, nem ügyelve hölgyeink

minden mozdulatára. De a mamák rendszeren mérges tekintettel őrzik leányaik minden lépteit és sokszor elkedvetlenitik őket a tánczól. Ha valamelyik kedvesen ránk mosolyog, a mama rögtön rendre utasítja, hogy ne kaczerkodjon, ha pedig komolyon viselkedik, akkor meg betegnek hiszi és haza akarja vinni. Ezekből és több eféle szekaturáktól akarom, illetve szeretném a tánczó fiatalságot megszabadítani. . . .

Rendezők: (örömittasan tapsolnak). Halljuk! Halljuk!

I. Rendező: Én úgy gondolom e kényes és reánk nézve kellemetlen ügyet megoldani, hogy a mamák szórakoztatására is találjunk ki valamit, a mivel egyszermint lekössük a figyelmöket. Kérem a rendező urakat, szóljanak hozzá a dologhoz.

II. Rendező: Én úgy gondolnám, mivel az asszonyok szeretik a pletykát, hát minden rendező maga köré gyűjtene vagy tíz asszonyt és szóval tartaná őket.

Elnök: Ez kivihetetlen, mert egy ember képtelen tíz asszonyt szóval tartani, sőt megfordítva tíz embert is agyonbeszél egy asszony!

III. Rendező: Adjunk a melléktérben minden mamának egy-egy csésze kávét, amellet aztán majd eltrécselnek reggelig.

Ennél az indítványnál már majdnem megállapodott a rendezőség, de egyszerre az eszmét felvető emelkedett fel szólásra.

I. Rendező: Nekem volna még egy indítványom, amit az eddigieknél sokkal jobbnak találok. Én ugyanis hajlandó vagyok **200 drb ködfátyolképet bemutatni egyik kisebb teremben a mamák szórakoztatására.**

A rendezőség lelkesülten emeli fel a szónokot és éljenzessel hordozza körül a gyűlésteremben. . . .

. . . Ezek a leleményes rendezők pedig nem voltak mások, mint a mi derek **iparos-íjjaink**, kik pár hét múlva rendezik — a minden évben oly szépen sikerülni szokott — szüreti ünnepélyöket a Sas-csánban.

Ezen a mulatságon fog megtörténni az a szokatlan eset, hogy a mamák sokszor tulszigoru kritikája nem fogja háborgatni a fiatalság mulatságát, mert ők is szórakoznak, gyönyörködnek majd a ködfátyolképekbe, míg leányaik háborítatlanul rakják a tüzes eszárdást.

Ezt a táncztermet majd csakugyan elnevezhetjük rózsás-kertnek. * *

Igazságszolg Itatás.

Meglopta a gazdáját. Ez év elején történt, hogy **Bányai Géza** péksegéd meglopta a gazdáját, úgy, hogy annak rendszeren kevesebb pénzzel számolt be. A gazdája csak sok idő múlva jött rá a lopásokra, amikor is a hűtlen embert feljelentette a rendőrségen. A rendőri vizsgálat során azután kitűnt, hogy **Bányai** a segéd társaitól is ki ebb értékű tárgyakat ellopott. A törvényszék tegnap ült törvényt felette s a lopásokért **nyolcz havi** börtönrre ítélte.

A fehérnemű tolvaj. Megirtuk annak idején **Lukács László** esetét, akinek egy nagyobb mennyiségű fehérnemű lopásért gyűlt meg a baja a rendőrséggel. A jeles firmának azonban sikerült akkor a rendőrség elől megszökni, azonban nem mehetett messze, mert a rendőrség ismét elesipte. A törvényszék tegnap **Lukácsot** a lopásért és szökésért két esztendei börtönrre ítélte.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMO.

Németből: **Gusztáv.**

Szerelmes énem folyton csak ezen csillagát kereste és így figyelmességem **Massmanné** iránt, folyton kevesbűt. Azt tudja mindenki, hogy a szerelmesek éppen olyan jól érzik magukat a salómban, mint a bálteremben, ők ketten a főszereplők, a többiek csak státszák. Az igaz ezután is sokszor találkoztam a bárónóval, de mint már fentebb megjegyeztem, kevesebbet adtam reá.

Egy este a színházban voltam, egy kis páholyban foglaltam helyet közel **Alexandrowsky** honához. A trubadurt adták először

és így a színház minden zege zuga megtelt így tehát nem lehet csodálkozni, hogy a közönség között igen sokan elájultak.

Erre bizony zür-zavar, láрма keletkezett. Miközben az ájultakat kivitték, egyre azt mondták, valami gazdag amerikai!

— Szent Isten! — kiáltott **Alexandrowsky** Ilona ijedten — nézze csak — a bárónó is. . .

Abba az irányba néztem, a merre mutatott. Közel hozzánk talán a harmadik páholyban ült **Massmann bárónó**; halál sápadt volt, úgy ült ott mintha megkövült volna. Szemei körül mély karikák látszóttak, arczában nem volt egy csep vér sem. Zsebkendőjét ajkaira szoritotta, míg szemei meredtea bámultak a semmisségbe.

Szívemben nyilalott. Azt hittem, hogy rögtön elájul. Fel akartam ugrani, hogy vizet vagy más valami hűsítőt vigyek neki — a hőség borzasztó volt, a zene borzalmas, a különböző szagositó (gyalázatos szokás) — a szinpadon a haldokló — borzasztó pillanat! — így tehát nem volt csoda! Szerencsére a függöny legördlt.

A heves tetszés nyilvánítás taps közben felállott a bárónó, kendőjét folyton ajkai előtt tartva mint szobor támoogyott kifele. Mindenfelől támogatására siettek, ő azonban egyetlen kéz mozdulattal utasított vissza mindenkit, egyedül akart lenni. Kabátját felvette, lefele indult a lépcsőn. Aggódva követtem, körülnézett és mikor meglátott — olyan bosszús pillantást vetett reám, hogy önkénytelenül megállottam.

Megilletődve fordultam meg, felmentem ismét és Ilonka mellé ültem.

— Biztosan rosszul lett, mikor meglátta, hogy az az idegen elájult, — szólta Ilona részvétellel, — az ilyesmi kellemetlenül hat.

— Ezt gondoltam én is — válaszoltam — az elájult látása és hogy halottként vitték ki, biztosan megijesztette; nem akarta segítségem igénybe venni. Csak látta volna, hogy nézett reám. . . majdnem dühöse, pedig én csak kocsit akartam számára hozni.

— Az iyen herczegnők nagyon idegesek — hallottam egyik oldalról — nem voltam rá kíváncsi, ki mondta, különben is megismertem hangjáról. — Ah kedves grófnó, ez igazán neveltséges!

— Igaz kedvesem! — felelte gyorsan **Draunfels grófnó** — ha valaki olyan gyenge, hogy az ilyen kis meleg is megárt neki, miért nem marad otthon? Ne jöjjön színházba az ilyen. Ugy nézett ki, mint egy halott, — különös!

— Nagyon is be szokta pakolni a nyakát — folytatta az illető gunyosan. — Miért nem öltözik okosabban, mint más szokott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vilma királynő szanatóriuma.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. táv.) Hágából távirják: Az anyakirályné ma fogadta a központi bizottságot, a mely azért alakult, hogy a régensség megszűnése alkalmából kifejezést adjon azon szeretetnek és hálának, a melylyel a nép a régenskirálynő iránt viseltetik. Az amszterdami polgármester 300.000 frnyi ajándékot adott át a királynőnek emberbaráti czélokra. Emma királynő köszönetének kifejezése mellett kijelentette, hogy a pénz egy részéből szanatóriumot fog alapítani szegény tüdőbetegek számára, a másik részét pedig az indiai gyarmatokon fogja jótékony czélokra felhasználni.

Tisza és Bánffy.

Budapest, szept. 3. Saj. tud. táv.) **Tisza Kálmán** ma hosszasan értekezett **Bánffy Dezső** miniszterelnökkel. Azt hiszik, hogy a kiegyezésről tárgyaltak.

A béketárgyalások utóhangjai.

Budapest, szept. 3. Saját tud. táv.) Madridból távirják: A tegnapi minisztertanács nem határozott abban a kérdés-

ben, amely arra vonatkozik, hogy felhatalmazást kér a kamarától a béketárgyalásokra, mert a kamarák elnökei, a kiket e dologban meg kell kérdezni most, nincsenek Madridban. A karlista képviselők a cortez összeülése alkalmával tiltakozni fognak a kormány eljárása ellen és erre kivonulnak a parlamentből.

A hadgyakorlatok.

Buziás, szept. 3. (Saj. tud. távirata.) Ma reggel háromnegyed hétkor a király a főhercegekkel, a hadgyakorlatok fővezetésével és a külföldi tisztekkel, fényes lovassereg élén a gyakorlat területére lovagolt, ahol ma a két fél lovasságának összetűzését várják. Az időjárás kissé hűvös, de egyébként pompás.

Buziás, szept. 3. (Saját tud. táv.) Ferencz Ferdinánd főherceg a hadgyakorlatokon mint a 17. gyaloghadosztály parancsnoka fog résztvenni s e végből ma Román-Sztamorára utazik.

A berlini osztrák-magyar nagykövet Bécsben.

Bécs, szept. 3. (Saját tud. távirata.) Szögyény-Marich László berlini osztrák-magyar nagykövet ma reggel magyarországi birtokairól ideérkezett.

A békebarát szultán.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. távirata) Konstantinápolyból sürgönyzik: Mint a Yildiz-kioszkhoz közelálló körökben beszéltek, a szultán megbizta a pétervári török nagykövetet, hogy Miklós cárnak fejezze ki a szultán legnagyobb bámulatát és köszönetét a lefegyverzési kérdésben tett kezdeményezéseért és jelentse ki hozzájárulását ehhez az akcióhoz.

Henry alezredes temetése.

Budapest, szept. 3. (Saj. tudós. táv.) Párisból távirják: Henry holttestét ma szállították szülővárosába Rognyba. Néhány tiszt — köztük az informáló hivatal tisztjei is — elkísérték a pályaudvarig. Holttestét beszentelték, mert az a nézet, hogy a tettes beszámíthatlan állapotban követte el maga ellen irányuló merényletét.

A „Vaterland“ a magyarokról.

Bécs, szept. 3. (Saj. tudós. távirata.) Az egész császár városban nagy feltűnést kelt a »Vaterland« vezércikke a kiegyezésről. Ez a lap eddig a magyarok ellen irt a kiegyezéssel kapcsolatosan s most állást változtatott. Cikkében dicséri Magyarország nobilitását.

A dán választások.

Budapest, szept. 3. (Saj. tud. táv.) Kopenhágából távirják: A landthing tagjainak felerése az idén a törvény szerint kivált és helyükre új választások folynak. Tegnap voltak a városi választások és pedig a közvetett választási rendszer szerint. Megválasztották az együtt szavazó baloldal és szociáldemokrata párt 417 és a jobboldal 163 hívét, a mi a baloldal növekedését fogja maga után vonni.

Hű az eszméhez a sirig.

Torda, szeptember 3. Saját tud. táv.) Szentgyörgvei 48-as honvédőrnagy itt meghalt. Általános feltűnést keltett, hogy óriási vagyont a függetlenségi pártnak hagyományozta.

Fiuk az apa ellen.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. táv.) Steiner Sándor vezekényi földbirtokos, egykor dúsgazdag ember, följelentést tett a törvényszéknél fiai és veje ellen, hogy öt vagyonából kitarták, aztán bántalmazták, örültek is akarták nyilvánítani, egyik fia pedig Pozsonyban nyílt utcán megverte. Az ügy Pozsony megyében, ahol az öreg Steiner virilista volt, nagy fel-tűnést kelt.

Óriási tüzvész.

Budapest, szept. 3. (Saj. tud. táv.) Szabolcsmegyébe Patroha községben óriási tüzvész dühöngött. 151 ház elégett. A nyomor nagy.

Kiszabadult szerkesztő.

Ujvidék, szept. 3. (Saját tudósítónk táv.) Tomics ma kiszabadult a fogságból. Azonnal átvette a »Zasztava« szerkesztését.

Adószedés Kaneában.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. táv.) Kaneából írják: A nemzetközi hatóságok felhívták a kormányzót, hogy engedje át nekik a közigazgatás biztosítására rendelt adók beszedését. A kormányzó gondolkozási időt kért, hogy ezalatt a portához fordulhasson utasításért.

Vonat szerencsétlenség.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. távirata.) Wollingboroughból sürgönyzik: A london-manchesteri expresszvonat az itteni pályaudvaron kisiklott, mert két fiatal fiú egy megrakott targoncát tolt az óránként 50 mértföld sebességgel robotó vonat elé a sínekre. Több kocsi szétrombolódott, egy meggyuladt. A fűtő és két utas meghalt, huszonötön pedig megsebesültek.

KÖZGAZDASÁG.

A new-yorki részvénytőzsze szilárd árral nyílt meg, további folyamán lanyha volt és szilárdan zárult. Részvényforgalom 325.000 darab. Ezüst 60. A tőzsde e hó 5-én zárva lesz.

Az osztrák-magyar bank állása augusztus hó 31-én: Bankjegyforgalom 669,065.000 frt (+25,933.000 frt). Erczértékkészlet 498,586.000 frt (+3,361.000 frt). Váltótársa 176,185.000

frt (+18,256.000 frt). Lombardüzlet 56,543.000 frt (+693.000 frt). Adómentes bankjegytartalék 37,578.000 frt (—22,352.000 frt).

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, szeptember 3.

Buza őszre	—	—	—	—	—	8.27
Buza tavaszra	—	—	—	—	—	8.32
Uj tengeri	—	—	—	—	—	4.44
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—	5.16
Rozs őszre	—	—	—	—	—	6.60
Zab őszre	—	—	—	—	—	5.34

Értéktőzsde.

Az irányzat nyugodt.

Budapest, szeptember 3.

Salgótarjáni	—	—	—	—	—	620.—
Wggon-kölesön	—	—	—	—	—	244.—
Villamos vasut	—	—	—	—	—	259.30
Osztrák hitel	—	—	—	—	—	359.20
Magyar hitel	—	—	—	—	—	394.75
Allamvasut	—	—	—	—	—	357.—
Déli vasut	—	—	—	—	—	78.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	252.75
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	250.25
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	—	262.50
Iparbank	—	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	—	384.—
Kereskedelmi	—	—	—	—	—	1435.87

Bécs, szeptember 3

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	—	—	—	—	—	359.87
Magyar hitel	—	—	—	—	—	394.75
Allamvasut	—	—	—	—	—	357.25
Birodalmi márka	—	—	—	—	—	58.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. szeptember 3-án

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	120.85
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	98.50
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	—	—	—	—	—	119.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2/10%	—	—	—	—	—	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	96.70
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	100.40
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	97.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölesön	—	—	—	—	—	161.—
Tiszabályozási és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	—	—	140.75
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	—	101.65
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	—	101.45
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	—	121.50
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	—	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	140.75
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	—	910.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	395.50
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	—	359.75
Páris vista	—	—	—	—	—	356.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	—	58.80
London vista	—	—	—	—	—	120.07 1/2
Páris vista	—	—	—	—	—	47.55
20 márkás arany	—	—	—	—	—	11.76

A szerkesztőnőrt felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ISKOLASZEREK

Helyfi Lászlónál

Zöldfa-utca 41-ik szám.

Rendkívül olcsón és igen nagy választékban kaphatók.

Az Ungár Jenő féle esődtömegből visszamaradt iskolaszerek 50%-al olcsóbban árusítatnak míg a készlet tart.

A ki tehát iskola szereket akar vásárolni el ne mulassza előbb Helyfi László papirkereskedését felkeresni a hol mindennemű iskola és rajzszer **rajztáblák, rajzsínek, rajztömbök, rajzeszközök, (körzők), festékek, ecsetek, füzetek, iskolatáskák, toktartók** és tentatartók rendkívül olcsón kaphatók.

Minden verseny kizárva!

Rendkívül nagy választék.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 121. szám. Kisértlet 119. szám
Páratlan. Páratlan.

Ma vasárnap, 1898 szeptember 4-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Délután fél 4 órakor, fél helyárrakkal:

Diplomás kisasszonyok.

Énekes fővárosi életkép 3 felvonásban.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal:

hetedszer:

1848.

(HADAK UTJA.)

Látványos színmű, előjátékkal 9 képen. Irta: Verő György.

Személyek a darabban:

Darkó Mózes, székely paraszt	Török K.
Débor, a felesége	Laczkó A.
György fiaik	Tompa K.
Laczkó	Kassai K.
Eszter, György felesége	Margó Zelma
Pistuka, a fiók	Fehérvári M.
Zakár Domokos, örmény kereskedő	Vendrei Ferencz
Kiriska, a felesége	K. Árpási Kata
Gergely, a fiók	Heltai N.
Anikó, a leányok	Perényi Margit
Balta János, dulló biztos	Bartos Gyula
Papók Mihók	Hornvánszky L.
Sata, székely paraszt	Leövey Leo
Autos, kath. plebános	Gergely M.
Bardócz, ref. pap	Ódry Árpád
Radó, székely paraszt	Szabó József
Petőfi Sándor	Pataki Béla
Gábor Áron	Váradi M.
Egy székely őrtálló	Vank István
Jéri, Zakár szolgája	Zajonghy E.
Bem József, honvéd tábornok	Szentgyörgyi I.
Egy honvéd őrnagy	Neményi
Egy eszászári tiszt	Tóth N.
Egy honvéd káplár	Vank I.
Egy honvéd tiszt	Lantos J.
Egy honvéd	Szabó J.
István, György fia	Ághy Sándor
Eszti, György unokája	Margó Zelma
Aniska, Lac kó unokája	Perényi Margit

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap, hétfőn:

Mi történt az éjjel?

Énekes bohózat 3 felvonásban.

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800,000 korona.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szakértelműek melegen ajánlják, különösen dr. Körányi Frigyes és dr. Kélli Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult.

Ideg bajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasúti állomásra szállítva utánvéttel.

1.60 upokig eltartható.

A láda ért és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltadjuk.

Megrendeléseket elfogadják: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

POPPER JÓZSEF.

251 5 20

HADI FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

Egyenruházati intézet.

Egyenruhákat és felszereléseket

minden fegyver nemhez a legszebb kivitelben és a legjutányosabban szállítok

FEHÉR I.

Valódi Angol és Francia divat szövetek az őszi és téli időnyre a legnagyobb választékban megérkeztek.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

FEHÉR I., férfi-szabó,
Nagyvárad, Fő-utca.

Önkényesek figyelmébe.

Önkényesek figyelmébe.

Stowasser János

esász. és kir. udvari hangszergyáros.

Egyesgyedűl szabadalmazott, javított TÁROGATÓ feltalálója.

Budapest, II., Lánczid-utca 5.

Hegedük 3, 4, 5, 6, 8 frtől feljebb.

Kijátszott régi mesterhegedük 20, 25, 30, 40 frtől feljebb.

Gordonkák 8, 10, 12, 15 frtől feljebb.

Czimbalmok erőteljes csengő hanggal 25 frtől 300 frtig.

Tárogató ősi magyar hangszer.

Szárnykürtök és trombiták 14, 18 és 20 frt.

Harmonikák erős orgona hanggal 3, 4, 5, 6, 8 frtől feljebb.

Hegedü vonóval és tokkal 8 frt.

Javitások pontosan és legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Zenekarok részére szükséges hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíttatnak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

A leghatásosabb HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a vérnek beteges alkotórészeit eltávolítja (az egészség fentartásának első feltétele) egy leggyorsabban eltávolít minden gyomorbajt u. m.: étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfúvódás, hányás, has s gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, a ranyér, nőibajok s bélbajokat

Dr. Rosa életbalzsama

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

Fragner B. gyógytárából. Prága 203—III.

E szer felhívja, gyorsítja az emésztés tevékenységét, egészséges tisztát ad s mint ilyen biztos eiterjedt s elismert népszerű háziszser.

Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

A gyógyulás fájdalommentes s a kenőcs hűstő hatással van

Egy adag 25 kr és 55kr. Postával 6 krral több

ÓVÁS!

Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csakis az a valódi Rosa-féle balzsam a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi prágai házikenőcs, a melyen a háromszögletű védjegy megtalálható.

A ki engem bármiféle hamisításra rávezet, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél megtekinthető.

Raktár Budapest: Török J., Egger A. gyógyszereszeknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódainál és Hering Sándornál Nagyváradon.

A készítő főraktára: **FRAGNER B.** gyógyszerész-tárában a „Fekete Sasoz» Prága, Ecse der Ppornergasse Nr. 103.

Minden megrendelés postafordulattal megküldetik.

!! Elegáns férfiszabó-üzlet !!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, **Olaszi Fő-utca** Apácza-templommal szemben (volt nemzeti kaszinó alatt) a mai kor kívánalmainak megfelelő

férfiszabó-üzletemet

a legújabb divatu francia, angol szöve-
tekkal az **őszi** és **téli** idényre **gazda-**
gon felszereltem.

Évek hosszú során át e téren szerzett tapasztalataim, valamint azon körülmény, hogy szöveteimet csak a legjobb és leg-
hiresebb bel- és külföldi gyárakból sze-
reztem be, lehetővé teszik, hogy igen tisztelt megrendelőim legfokozottabb igényei-
nek is megfelelhettek.

Midőn nagyrabecsült megrendeléseiket kérem, biztosítom ama törekvésemről, hogy a legelegánsabb szabás és legjobb munka a lehető legolcsóbb árak számítása által nagyrabecsült bizalmukat kiérdem-
eljem.

Szives pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Barabás Szylveszter,

férfi-szabó.

Nincs többé lábfájás

sem tykszem, sem izzadós láb, sem bõrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lbégés. Rövid idei viselés után megkönnyebûl a járása annak, ki cipójét **dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.** Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbétét kitûnõséget legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz elõleges beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Vizonteladónak megfelelő árendemény.

Általános Asbetáru gyár betét-társaság. Budapest, VI., Sziv-u. 18.
Egyedûli elárusító raktár Nagyváradon: Eigner Ede.

A közönség kényelmére

asztali és esemege borokat e célra készült bor kihordó kocsiban házhoz szállítatom, történjék a megrendelés **levélben, telefonon** vagy **személyesen** a legkisebb mennyiség is pontosan a kocsival járó megbízottam kézbesíti, kinél megrendelések is eszközölhetők.

Üvegezett boraimat

a kocsi berendezés folytán **nem drágítottam**, csupán a t. közönség kényelmére kellett ezen újítást behoznom.

Asztali borok: 30, 36, 40-50 kr literje házhoz szállítva.

Továbbá nagyon ajánlhatom finomabb **pecsenye** és **veres-boraimat** az ország leghiresebb bortermelőitől eredeti dugaszolásukkal. **Tokai aszu,** Spanyol és görög borokat, valamint Magyar és Francia **pezsgőket mér-sékelt** árban.

Kivánatra borral együtt **szóda vizet** és **sört** palaczkokban jégbe hûtve szintén haza szállítok.

Boraim valódiságáért és tiszta kezeléseért szavatolok. A n. é. borfo-gyasztó közönség b. figyelmébe vállalatom ajánlva b. megrendelésüket kérve tisztelettel

BERGER LAJOS

Nagyvárad, Bémer-tér.

HEVESI A.

Nagyvárad.

Kossuth-utca, Mezey-ház.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy külföldi bevásárlásaimból hazaérkeztem s egyedüli

HEVESI A.

Nagyvárad.

Kossuth-utca, Mezey-ház.

első nagyváradai verseny-áruházamban

a már ismert szolid és pontos kiszolgálás mellett

30 százalékkal olcsóbban, mint bárhol

kapható mindennemű és divatos **férfi- és gyermekkalapok** 60 krtól feljebb, **női-, férfi- és gyermek-czipók** 40 krtól feljebb. **Rabok által kötött harisnyák** 10 krtól feljebb. **Kötött árúk: téli alsó ruhák, Jüger ingek és nadrágok.** Férfi és gyermek **téli sípkák.** Férfi és női fehérneműek nagy választékban.

Továbbá **női- és leányruhák, flu-szövet és trikot-ruhák** nagy raktára 1 frt 20 krtól kezdve. -- **Blousok, kötények, zsebkendők, szallagok, csipkék és bõröndök.**

→ Iskola-táskák fiuk és leányok számára legnagyobb választékban. ←

→ Nyakkendők 10 krtól feljebb. ←

A nagyérdemű közönségnek az eddig irántam tanúsított jóindulatát meghálálva, igyekezni fogok, ezután is a legjobb és pontos kiszolgálással rendelkezésére állani. Kiváló tisztelettel

Első nagyváradai versenyáruház Nagyvárad, Kossuth-utca, **HEVESI A.**
Mezey-ház.